

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A Wesselényi emléktábla leleplezése

Forrás:

Magyarország

Bp.
(Hely)

1905 IV 11
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725.94

Hely

Idő

"1905"

Személy

Helyszám

A Wesselényi-emléktábla leleplezése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 10.

Szép ünnepet ült vasárnap délelőtt a főváros közönsége. Wesselényi Miklós báró emlékét ünnepelték; az 1838-diki nagy árvíz napjaiban tanusított önfeláldozását állította előtérbe az ünnepi szónok, Halmos János polgármester az árvízi hajós emlékezetére a belvárosi ferenczrendi templom falában elhelyezett dombormű leleplezése alkalmából tartott ünnepen. Tudja minden magyar, hogy ki volt Wesselényi Miklós báró, milyen szerepet játszott a mult század harminczas éveinek nemzeti küzdelmeiben. Megörökítve áll most már előttünk a nagy Wesselényi történelmi szereplésének egyik részlete s ez a részlet maga is örökké emlékeztet bennünket, hogy milyen nagy ember volt ő. — „Egységes, hatalmas és gazdag Magyarország” volt az ideálja, törekvéseinek ugyanazért küzdött, amiért mi még ma is küzdünk. Örök emlékeztető lesz tehát ez a gyönyörű dombormű nemcsak az 1838-iki katasztrófára, Wesselényinek akkor tanusított önfeláldozására, hanem arra is, hogy miképp kell élnünk, munkálkodnunk, hogy hazánkat nagygyá és hatalmassá tehessük . . .

mány képviselőjében Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter jelent meg. A főrendiház részéről: Csáky Albin gróf elnök, Desseffy Aurél gróf; a képviselőház tagjai közül: Rakovszky István alelnök vezetése mellett: Madarász József, Ugron Gábor, Zichy Jenő gróf, Zichy Aladár gróf, Sümegei Vilmos, Bernáth Béla, Popovics István, Szederkényi Nándor, Szatmári Mór, Pap Zoltán, Leitner Adolf, Keller István, Molnár Ákos, Lengyel Zoltán, Pogány Lajos, Karácsonyi Sándor, Ballagi Aladár, Markos Gyula, Szóts Pál, Dániel László.

Wesselényi Miklós báró szülő-vármegyéje: Szilágymegye képviselőjében a következők jelentek meg: Kaizler György főispán vezetése mellett: Török István alispán, Biró Ferencz tiszti főügyész, Berger János dr. tiszti főorvos, Petri Mór dr. kir. tanfelügyelő, Sántha Dezső kir. közjegyző, Bornemissza Elemér báró országgyűlési képviselő, Kincs Gyula főgimnáziumi igazgató, Éltető Ákos kir. főmérnök, Bakósy Endre földbirtokos, Orbán Károly építész, törvényhatósági bizottsági tagok.

A Wesselényi báró-családot a következők képviselték: Wesselényi Miklós, Ferencz és István báró, Wesselényi Miklós báró unokái; továbbá mint rokonok: Almássy Imre gróf és Kemény Árpád báró.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye részéről Beniczky Lajos alispán, Fazekas Gusztáv főjegyző, Dubraviczky László tiszteletbeli főjegyző, Szabó Géza jegyző és több törvényhatósági bizottság tag volt jelen.

A székesfőváros törvényhatósága a Holló Bar

nabás szobrász-művész készítette emléktáblát a Ferenczrendiek templomának Kossuth Lajos-utczára eső felén helyeztette el, ahol az igazán remek relief a legteljesebben érvényesül a hatá-sában.

Az ünnep délelőtt 11 órakor a Budai Dalegyesület énekével kezdődött s aztán Halmos János beszédet mondott:

Elmondta előbb az 1838-iki árvíz katasztrófa történetét, majd a megindult segítő akeziót általánosságban, azután így szólt: De egyről mégis külön kell megemlékezni, nemcsak azért, mert az ő tetteinek emlékére, azoknak megörökítésére gyűltünk ma egybe, hanem azért is, mert ő azokban a napokban az elsők között, mint első tüntető, mert ő azokban a gyászos napokban a szerencsétleneknek és nyomorultaknak valóságos őrangyala volt, ő volt az, akinek nevét azokban a napokban ezren és ezren áldva mondták ki: Ez a nemes, ez a bátor férfi nem volt más, mint Wesselényi Miklós báró.

Nem lehet feladatunk mai szerény ünnepségünk alkalmából és annak keretében Wesselényi Miklós báróban akár a hazafit és politikust, akár a tudomány emberét, vagy a magyar író tismertetni.

Nemcsak azért nem, mert azt más alkalommal nálamnál hivatottabbak már méltóan megtették, hanem azért sem, mert minden magyar ember tudja, hogy ki volt báró Wesselényi Miklós. Tudja azt, hogy az ő egész lényét a legtisztább és legüzetlenebb hazaszeretet hatotta át. A lángoló hazaszeretet vezette minden lépését, ez volt tetteinek rugója és emeltyűje. Törhetetlen bajnoka volt a magyar nyelv jogai elismerésének. Jellegje volt: „magyar egyesüljön a magyarral.” Bálványképe volt egy egységes, hatalmas és gazdag Magyarország, ezért küzdött, ezért harcolt, ezért szenvedett, ez iránt érdeklődött még akkor is, midőn testét idő előtt megtörték a szenvedések és a betegség, midőn az isteni gond-

viselés kifürkészhetetlen akarata a legsúlyosabb csapást mérte reá, elvette szeme világát. Demosthenes szónoki képességével szeretnék azonban rendelkezni, hogy dicsóíthessem Wesselényi Miklós báróban az igaz, nagy és nemes emberbarátot, ismertessem annak a nagy árviz napjaiban kifejtett tevékenységét és méltóan lerójam vele szemben e város háláját és kegyeletét.

Wesselényi Miklós bárót, bár nem volt ennek a városnak rendes és állandó lakója, a nagy árviz Pesten találta és jöllehet már akkor is beteges volt, márczius 14-én reggeli 7 órakor már csónakba ült és megkezdette embermentő munkáját. Alig engedve az emberfölötti munkában elfáradt testének néhány órai pihenést, az árviz egész ideje alatt szakadatlanul dolgozott. Megjelent ott, ahol a veszély, a nyomoruság a legnagyobb, a segítségre a legégetőbb szükség volt. Hősies elszántsággal leküzdött minden nehézséget, minden akadályt; dacolt minden, még oly nagy veszélylyel, nem egyszer tévén koczkára a saját életét, csakhogy embertársait megmentse, ezeken segítsen. Ahová csónakával nem mehetett, oda gyakran uszott, vagy nyakig gázolt vízben, hogy azután erős karjain vagy vállain öregeket, betegeket, asszonyokat és gyermekeket a halálos veszedelemből kiszabadítva, mentőcsónakába vigyen. És így csodálatos és bámulatraméltó munkásságával sok száz embernek megmentette az életét.

Budapest székesfőváros közönsége tehát csak a kötelességét teljesítette, és önönmagát tisztelte

meg, amidőn elhatározta, hogy Wesselényi Miklós báróval szemben láthatólag is lerója a hála és kegyelet adóját és az 1838. évi árviz alatt kifejtett emberbaráti tevékenységének emlékét megörökíti. A hozott határozat testet öltött! Művészi kéz szemeink elé varázsolja báró Wesselényi Miklóst és emberbaráti tevékenységét. Mi pedig, akik itt egybegyűltünk és ezen emléktábla előtt szent áhitattal meghajolunk, rebegjünk hála-ímat az isteni gondviseléshez, hogy hazánkat egy oly férfiuval ajándékozta meg, mint amilyen báró Wesselényi Miklós volt. De egyuttal fogadjuk meg, hogy példáját mindenben követni fogjuk, hogy méltóak legyünk hozzá, kinek emléke áldva legyen örökkön-örökké.

A polgármester beszédét lelkes éljenzéssel fogadták s aztán a leleplezett emléktábla aljára egymás után helyezték el a főváros, képviselőház, Szilágy- és Pestmegye koszoruit az illető küldöttségek néhány lelkes szó kíséretében. Koszorut tett le a Wesselényi-vivóklub nevében *Hámory* László elnök, országgyűlési képviselő is.

Az ünnepiesség berekesztéseül a Budai Dal-egyesület a Szózatot énekelte el.

A jelenvolt előkelőségek bemutattatták maguknak *Holló* Barnabás szobrász-művészt s gratuláltak neki a sikerült műhöz.